493: Yenidoğan Çocuk İçin 7. Gün Sünnetleri

Ömer Faruk

8 Haz, 2020

https://ilimvecihat.com

SORU

Selamun aleykum ve rahmetullah. Değerli hocam birçok konuda sizin anlatımlarınızdan istifade ediyoruz. Şimdi bir konu hakkında ilminizden faydalanmak istiyoruz. Hocam yeni doğan bir çocuğun kulağına ezan ve kamet okumanın sahihliği nedir? Veya doğumundan sonra yapılması gereken hayırlı ve sünnete uygun olan şeyler nelerdir? Neleri yapıp nelerden kaçınmalıyız? İnşaallah bizi bu konuda bilgilendirirseniz memnun oluruz. Rabbim sizlerden razı ve memnun olsun.

CEVAP

Ve aleykumusselam ve rahmetullahi ve berakatuh.

بسم الله الرحمن الرحيم، الحمد لله رب العالمين، والصلاة والسلام على رسولنا محمد وعلى آله وصحبه أجمعين

Soruyu iki bölüm halinde cevaplandırmak istediğimi söylemiştim. Birinci bölümde çocuğun doğumunun 1. günü yapılması sünnet ve müstehab olan amellerden bahsetmiştik. (bkz) Şimdi inşaallah doğumun 7. günü yapılması sünnet ve müstehab olan amelleri açıklayacağız.

Evvela şunu belirtelim; iki görüşten -Allah'u Alem- racih olana göre şayet çocuk fecr vaktinden sonra ve güneş batmadan önce doğmuşsa o doğduğu gün yedi günden birinci gün olarak sayılır. Ama güneş battıktan sonra ve fecrden önce doğmuşsa o gün birinci gün olarak sayılmayıp ondan sonraki gün ilk gün sayılır.

Çocuğun doğumunun 7. günü yapılması sünnet ve müstehab olan amelleri maddeler halinde şöylece sıralayabiliriz:

a) İsim koymak: Doğduğu ilk gün ve doğumunun 7. günü çocuğun isimlendirilmesi *(her ikisi de)* Nebi *(sallallahu aleyhi ve sellem)'*den sabittir. Âlimlerin çoğunluğu 1. ve 7. gün rivayetlerini, 7. günde isimlendirmenin müstehab olup, doğum gününde isimlendirmenin ise sadece caiz olup müstehab derecesinde olmadığını söyleyerek cem etmişlerdir. Kimi âlimler ise, 1. veya 7. günde isimlendirmek sünnettir demişlerdir. İmam Buhârî *(rahimehullah)* ise şöyle cem etmiştir; şayet 7. gün akîka kesmek isteniyorsa isim koymayı 7. güne ertelemek sünnet, 7. gün akîka kesilemeyecek ise doğduğu günde isimlendirmek sünnettir.

Yedinci günden önce ve birinci günden sonraki bir günde, keza yedinci

günden sonraki bir zamanda isimlendirmekte de bir beis yoktur. Enes *(radiyallah'u anh)*'dan 3. günde çocuğu isimlendirdiği rivayet edilmiştir. *(Bkz: Tuhfetu'l-Mevdûd, İbnu'l-Kayyim, sy:167)*

Sünnet olan, çocuğun doğduktan sonra isimlendirilmesidir. Dolayısıyla birçoklarının yaptığı gibi henüz doğmadan önce çocuğu isimlendirmek müstehab değildir, lakin caizdir. Ancak isimlendirmeksizin belli bir isim seçilip doğduğunda o isimle isimlendirmek ise sünnete uygun düşer.

b) Akîkasını kesmek: Bahşettiği çocuk nimetine karşılık Allah'u Teâlâ'ya bir şükür olarak akîka hayvanı kesmek müekked bir sünnettir. Akîkanın, doğumun 7. gününde kesilmesi sünnettir. Şayet 7. gün kesilememişse 14. gün, bu günde de kesilememişse 21. günde kesilmesi sünnettir.

İmam Ahmed *(rahimehullah)*, akîka almaya maddi durumu el vermeyen kimsenin bu günlerden birinde kesebilmesi için başkasından borç almasını, akîka kesmeyi durumu olana kadar ertelememesini müstehab görmüş, şöyle demiştir: *"Şayet borç alırsa Allah'ın bunun yerini acelece dolduracağını umarım. Zira o, Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem)'in sünnetlerinden bir sünneti ihya etmiş ve O'ndan gelene tabi olmuştur." (Mesâilu'l-İmâm Ahmed, 2/208)*

Şayet bu sünnet günlerden birinde kesilememişse, Şâfiîlerin dediği gibi çocuk buluğ çağına ulaşıncaya kadar imkan bulunan herhangi bir vakitte de kesilebilir. Yine Şâfiî ve Hanbelîlere göre akîka, yedinci günden önceki bir günde de kesilebilir, bu şekilde de akîka sünnetinin aslı inşaallah gerçekleşmiş olur.

Mirasta, şahitlikte ve diyette kadın erkeğin yarısı kılındığı gibi akîkada da erkek çocuk için birbirine denk/eşit veya yakın iki koyun ya da keçi, kız çocuğu için ise bir koyun ya da keçi kesmek sünnettir. Şayet erkek çocuk için iki koyun kesmeye durum el vermiyorsa bir koyun kesmekle de akîka sünneti yerine gelmiş olur. Ama durum ikinci bir koyuna el veriyorsa veya bir koyun kestikten bir süre sonra ikinci bir koyun kesmeye imkan oluşursa o halde ikinci bir koyun kesmek efdal olandır.

İlgili hadislerde sadece koyun/keçi zikrediliyor diye akîka sadece koyun ve keçiye hasredilmeyip inek ve deveden de olur.

Bir koyun veya bir keçi tek bir çocuk için geçerli olup birden fazla çocuğun -velev ki ikiz de olsalar- bir koyuna/keçiye ortak olması sahih değildir. Dolayısıyla iki erkek çocuğu olan biri iki koyun kesme sünnetini yerine getirmek istiyorsa her bir erkek çocuğu için iki koyun kesmelidir.

Bir inek veya bir devede en fazla yedi çocuğun ortak olup olamayacağında iki farklı görüş bulunmaktadır.

Kurbanlık hayvan için gerekli olan; kusurların bulunmaması ve belli bir yaşa ulaşmış olması şartları akîka hayvanı için de geçerlidir.

Beyhakî'nin isnadı hasen rivayetine göre akîka kurbanı kesilirken şöyle denilir:

بِسْمِ اللهِ، وَاللهُ أَكْبَرُ، اللَّهُمَّ لَكَ وَإِلَيْكَ، هَذِهِ عَقِيقَةُ فُلَانٍ

"Allah'ın ismiyle. Allah en büyüktür. Allah'ım! Bu senin içindir ve sanadır. Bu, falanın (burada çocuğun ismi söylenir) akîkasıdır."

Bunu demek sünnettir, ancak keserken en azından *"bismillah"* demek, âlimlerin geneline göre -başka niyetlerle hayvan boğazlamakta olduğu gibi- vaciptir.

Akîka hayvanının kanından çocuğun başına sürmek caiz değildir. Bu, cahiliyye döneminde yapılan bir adetti. O zaman insanlar bereket umma niyetiyle kestikleri akîka kanından çocuğun tıraş ettikleri başına sürerlerdi. Sonra Rasûlullah *(sallallahu aleyhi ve sellem)* bunu yasaklamış ve yerine, çocuğun başı tıraş edilip za'feran *(safran çiçeği)* sürülmesini emretmiştir.

Kişi kestiği akîka hayvanının hepsini kendisi ve ev halkı yiyebilir. Ancak müstehab olan şunlardan birini yapmaktır:

1) Kurbanlık hayvanda olduğu gibi akîkayı üçe bölmektir; üçte birini kendisine ve ev halkına ayırmak, üçte birini fakir ve miskinlere tasadduk etmek, kalan üçte birini de akrabalarından, komşularından ve dostlarından istediklerine dağıtmak.

2) İkiye bölüp bir kısmını kendisi ve ev halkına ayırmak, diğer kısmını dağıtmak.

3) Akîka'nın hepsini başkalarına dağıtmak.

4) Akîka eti pişirilip akrabadan, komşulardan, dostlardan ve fakirlerden istediklerini evine çağırıp yedirmek veya onlara göndermek.

c) Saçını tıraş edip saçı ağırlığınca gümüş veya o gümüşün kıymetinde para tasadduk etmek: Sünnet olan saçını 7. günde tıraş etmektir. Âlimler akîka'ya kıyas ederek; 7. gün tıraş edilememişse 14. gün, bu günde de tıraş edilememişse 21. gün tıraş edilir demişlerdir. Şayet 21. günde de tıraş

edilememişse sonraki herhangi bir günde de bu yapılabilir.

Sünnetin yerine gelebilmesi için çocuğun saçının kısaltılması yetmeyip, başta bulunan saçın tümüyle tıraş edilmesi gerekir.

Hadislerde, tıraş edilen saçın ağırlığınca *"gümüş"* tasadduk edilmesi geçmektedir. Gümüş yerine altın tasadduk edilmesinde de bir beis yoktur.

Şayet çocuğun saçı tıraş edilirken başına zarar vermekten korkulur ve güzel tıraş edecek biri de bulunamazsa, o halde tıraş edilmese bile diğer bir sünnet olan saçı ağırlığınca gümüş tasadduk etme sünnetini yerine getirmek için göz kararıyla saç ağırlığı takdir edilebilir.

Yukarıda dediğimiz gibi çocuğun saçı tıraş edildikten sonra başına za'feran sürülmesi sünnettir. Bu, günümüzde terkedilmiş sünnetlerden biridir.

Şâfiî ve Mâlikîlere göre saç tıraş etme sünneti hem erkek hem de kız çocukları için geçerlidir. Hanbelîlere göre ise bu sadece erkek çocuklarına has olup kız çocukları için ise sünnet değildir, sünnet diye kız çocukları tıraş edilmez.

Ve'l-hamdu lillâhi Rabbi'l-âlemîn.